

Ужгородський національний університет

Аспірантський дослідницький семінар з археології Центрально-Східної Європи

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах	3,0
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	ОК 2. Теорія та методологія класичної та сучасної філософії; ОК 5. Сучасні інформаційні технології; ОК 6. «Історія та археологія» як освітня і наукова спеціальність
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра модерної історії України та зарубіжних країн
Інформаційне забезпечення	Мультимедійний проєктор для презентацій, ноутбук.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу – поглибити знання здобувачів у галузі організації та проведення наукових досліджень з археології Центрально-Східної Європи, надати можливість здійснювати презентації та апробацію перших результатів власних наукових досліджень, брати участь в наукових дискусіях, переймати позитивний досвід у проведенні дисертаційних досліджень іншими здобувачами, отримувати рецензування та консультації досвідчених вчених щодо методів і результатів власної дисертаційної роботи.

Завдання курсу: на основі археологічних розвідок, розкопок, камерального опрацювання та узагальнення їх матеріалів поглибити навички самостійної роботи з науковим дослідницьким матеріалом; проаналізувати способи презентації власних наукових результатів досліджень у науковому середовищі. Найважливіше, від учасників курсу вимагається систематично представляти проміжні результати своїх досліджень, що є одним із найважливіших засобів формування здатності до систематичної наукової роботи і комунікації.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

- *загальні*: здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань; здатність до опанування загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей; здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень; здатність ініціювати та розробляти наукові проєкти, управляти ними, складати пропозиції щодо їх фінансування; здатність презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору; здатність працювати у міжнародному науковому середовищі; здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою. Здатність до ефективної комунікації з представниками різних цільових аудиторій, використовуючи відповідну лексику, методи та

прийоми; здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у ЗВО; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави.

- *спеціальні (фахові, предметні)*: здатність до опанування глибинними знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку; здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології; здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами; здатність планувати й організувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології; здатність самостійно виконувати повний цикл сучасного археологічного/ етнографічного дослідження з урахуванням соціальної ваги пам'яток охоронної складової такого дослідження; здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності; здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.

Стислий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Науковий семінар як елемент наукової роботи
- Тема 2. Польові археологічні дослідження. Археологічні розвідки та археологічні розкопки.
- Тема 3. Реставрація та консервація артефактів.
- Тема 4. Археологічний рисунок та фото артефакту.
- Тема 5. Кабінетна археологія. Типологія, хронологія, картографування.
- Тема 6. Археологічне моделювання.
- Тема 7. Археологічна інтерпретація (що? де? коли? чому?).
- Тема 8. Історична інтерпретація на підставі археологічної.
- Тема 9. Виступ на науковому семінарі.
- Тема 10. Підготовка та оформлення тексту наукової роботи за результатами публічного виступу та дискусії на науковому семінарі з археології.